

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์
สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

THE ADMINISTRATION USING GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES OF SCHOOL
ADMINISTRATORS BOONYAPRADIT TEMPLE SCHOOL BANG KHAE DISTRICT OFFICE
BANGKOK

ยศกร ภาวะพรหมราช * ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ผ่องพิทยา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้านประกอบด้วย 1)ด้านหลักนิติธรรม 2)ด้านหลักคุณธรรม 3)ด้านหลักความโปร่งใส 4)ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5)ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6)ด้านหลักความคุ้มค่า ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาล

ABSTRACT

The objective of this research was to study the administration by using the good governance principles of school administrators. Boonyapradit Temple School Bang Khae District Office Bangkok. In six areas consisting of 1)the rule of law 2)Moral principles 3)Transparency aspect 4)Principles of participation 5)Principles of responsibility and 6)Value principles. The Population of this study consisted of 41 teachers in Boonyapradit School, Five-rating scale questionnaire was used as the research instrument. Data were analyzed by using percentage, mean and standard

*นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

***อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

The results of this that administration by using the good governance principles of school administrators. Boonyapradit Temple School Bang Khae District Office Bangkok was the high level in an overall. Considering each aspect ordered from the highest to the least, the rule of law is the highest, Moral principles, Transparency aspect, Principles of participation, Principles of responsibility and Value principles is the least.

Keyword : School Administration , Good Governance

บทนำ

จากสถานการณ์บ้านเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเกิดความไม่เป็นธรรมภายในสังคมไทย ประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกิดการทุจริตในทุกภาคส่วนของหน่วยงานราชการไทย รัฐบาลได้เล็งเห็นปัญหาที่กล่าวมานี้จึงได้มีการส่งเสริมให้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับทุกหน่วยงานราชการไทยรวมถึงสถานศึกษาด้วย ซึ่งในรัฐบาลยุคปัจจุบันได้กำหนดนโยบายไว้ว่าให้มีการปลูกฝัง เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชั่น คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี 2562 (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตราด, 2562) ตั้งแต่ เด็ก ๆ ยังมีการบรรจุเข้าไว้ในหลักสูตร อาจสอดแทรกไปในวิชาต่าง ๆ หรือรูปแบบของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น โครงการโรงเรียน สีขาว การจัดทำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2560) จะช่วยสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติให้ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่นในสังคมไทยได้ ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษา มีหลักธรรมาภิบาล เด็กโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในวันข้างหน้าประเทศไทยก็พัฒนาเทียบเท่ากับนานาประเทศ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนภายในประเทศซึ่งหลักธรรมาภิบาลจะมีความจำเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คนที่มีคุณภาพออกมาพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามเมื่อนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้แล้วก็ต้องมีการตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดว่าเกิดผลอย่างไร ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวจะต้องสอบถามจากผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งในสถานศึกษา ก็คือครูนั่นเอง ซึ่งการสอบถามนั้นก็คือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาความเห็นที่ได้ อาจมีหลากหลายความคิดเห็นขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดภายในองค์กร เนื่องจากว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่กำกับควบคุม ดูแล การดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ มีคุณธรรมมีบุคลิกภาพที่ดี โดยเฉพาะการบริหารคน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดหลัก ธรรมาภิบาล ในการบริหารเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นภายในองค์กร อันประกอบด้วย 6 ประการ คือ 1)ด้านหลักนิติธรรม 2)ด้านหลักคุณธรรม 3)ด้านหลักความโปร่งใส 4)ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5)ด้านหลักความรับผิดชอบ 6)ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่เกิดปัญหาตามมา (สำนักงานคณะกรรมการการราชการพลเรือน, 2546) หลักธรรมาภิบาลมาถือว่ามีผลสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในทุก ๆ องค์กร ทุกระดับ ทุกประเภท ไม่ว่าจะ เป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย มีประโยชน์ต่อชุมชน องค์กร สังคม และประเทศชาติ ซึ่งกล่าวเป็นข้อได้ดังนี้ 1) ธรรมาภิบาลจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนโดยมีคนเป็นศูนย์กลางทำให้สังคมเป็นสังคมเสถียรภาพและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนและการมีส่วนร่วม 2) ธรรมาภิบาลเป็นการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

เอื้อผลประโยชน์ให้กับทุกคนไม่ว่าคนจนหรือคนรวยในเรื่องของการมีงานทำ การมีรายได้ การพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3) ธรรมาภิบาลมีส่วนช่วยในการส่งเสริมสถานภาพหญิงชายและการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาสตลอดจนการสร้างความเป็นกันเองทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงได้รับจากรัฐ 4) ธรรมาภิบาลช่วยลดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงและส่งเสริมให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริตทำให้สังคมมีความเข้มแข็งทุกด้านทั้งทางด้านคุณค่าและจิตสำนึกทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม 5) ธรรมาภิบาลมีส่วนช่วยในการบริหารจัดการศึกษาในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ (พิชญ ยงดี, 2559) นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยให้ทำองค์กร ได้บุคคลที่มีคุณภาพในการพัฒนาองค์กร

โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์เป็นโรงเรียนขยายโอกาสมีการจัดการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการการพลเรือน (ก.พ.) พ.ศ. 2546 อันประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่าเป็นหลักในการดำเนินงานบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ (Self - Assessment Report: SAR) ทำให้ทราบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 1) ผู้บริหารมีความตั้งใจมีความมุ่งมั่นมีหลักการบริหารและมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการบริหารงานสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและคณะกรรมการสถานศึกษามีความตั้งใจและความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท 2) โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบโรงเรียนได้ใช้เทคนิคการประชุมที่หลากหลายวิธีเช่นการประชุมแบบมีส่วนร่วมการประชุม ระดมสมองการประชุมกลุ่มเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายที่ชัดเจนมีการปรับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับผลการจัดการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการพัฒนาและนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรของสถานศึกษาครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการดำเนินการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาและโรงเรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1) ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มเวลาและความสามารถ 2) ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 5) ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูทุกคนได้รับการตรวจประเมินและคำแนะนำจากคณะกรรมการวิจัย ด้านการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเน้นการสร้าง ความเข้าใจและให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่คณะครูบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเน้นการมีส่วนร่วมโดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการสร้างวัฒนธรรมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกระดับ จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น 2) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาและการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาด้านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1) ครูควรจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์อย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง 2) ครูควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำเสนออภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสมเหตุสมผลและมีทักษะในการ

แก้ปัญหาตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมมีพฤติกรรมทัศนคติที่ดีต่อความเป็นไทยไม่หลงใหลกับค่านิยมต่างชาติจนเกิดการลอกเลียนแบบทำให้ลี้มวัฒนธรรมอันดีงามของไทย 3) ครูควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้นและพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งานเสมอ 4) ครูควรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริงสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และธรรมชาติวิชา 5) ครูควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ 6) ครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อนักเรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง ด้านการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ 1) สถานศึกษาจัดระบบให้ครูประเมินตนเองรายบุคคลตามแผนพัฒนาตนเองแต่ยังขาดการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูในการพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน 2) นักเรียนมีการประเมินตนเองในการเรียนรู้แต่ยังขาดการติดตามช่วยเหลือด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายคน ซึ่งจะเห็นได้ว่า โรงเรียนยังมีจุดที่ควรพัฒนาในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักธรรมาภิบาล

จากสภาพความเป็นมา ความสำคัญ เอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการบริหารงานสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปตามบริบทของสถานศึกษาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้หรือไม่ และนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการวางแผนการจัดการศึกษาและการบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งจะทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 41 คน ปีการศึกษา 2562

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการการพลเรือน (ก.พ.) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ด้าน คือ 1)ด้านหลักนิติธรรม 2)ด้านหลักคุณธรรม 3)ด้านหลักความโปร่งใส 4)ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5)ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6)ด้านหลักความคุ้มค่า

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามหลักการของลิเคิร์ท

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อนำเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. นำแบบสอบถามจำนวน 41 ชุด แจกให้ครูโรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 41 คน แล้วเก็บคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดร้อยละร้อย

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้กำหนดเกณฑ์การแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารรักษาความสงบเรียบร้อยสันติสุขในหมู่คณะ ส่วนผู้บริหารควบคุมบุคลากรสถานศึกษาด้วยความยุติธรรมและผู้บริหารสามารถทำให้บุคลากรมีความเต็มใจในการปฏิบัติตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนผู้บริหารมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตามแผนงานอย่างตรงไปตรงมาและผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างโปร่งใส ผู้บริหารเปิดโอกาสให้

บุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบการทำงานได้และผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างเปิดเผยส่วนผู้บริหารแจ้งการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้บุคลากรและประชาชนทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ดำเนินการต่างๆ ในสถานศึกษา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรในสถานศึกษาและผู้บริหารประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาสถานศึกษา ส่วนส่วนผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาและผู้บริหารกำหนด พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ส่วนผู้บริหารกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารรณรงค์ให้บุคลากรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ส่วนผู้บริหารสามารถบริหารการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรมและมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักนิติธรรมอย่างชัดเจน มีการปรับปรุงระเบียบในการบริหารงานให้เกิดความรัดกุมสามารถทำให้บุคลากรบริหารตามระเบียบและควบคุมบุคลากรสถานศึกษาด้วยความยุติธรรมรักษาความสงบเรียบร้อยสันติสุขในหมู่คณะ นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่พึ่งให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ปฏิบัติงานตามแผนงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่เอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง ปฏิบัติงานด้วยความสุจริต กระทำตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงาน เอาใจใส่กับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หนีปัญหา กล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการมาปฏิบัติหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการกำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักนิติธรรมอย่างชัดเจนมีการปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะ

มีผลบังคับใช้กับสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกข้อบังคับสถานศึกษาที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรคือครู และนักเรียนในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารได้บังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรม ปฏิบัติกับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฎ บรรหาร (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งจะต้องหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น สภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งจะต้องพัฒนาต่อไปตามลำดับดังนี้ ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาพบว่าต้องการการพัฒนาตามลำดับดังนี้หลักการกระจายอำนาจหลักการมีส่วนร่วมหลักความเสมอภาคหลักความ โปร่งใสหลักฉันทามติหลักประสิทธิภาพหลักประสิทธิผลหลักนิติธรรมหลักการตอบสนองและหลักการรับผิดชอบและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดังนี้ หลักการกระจายอำนาจควรมีการกระจายอำนาจในการทำงานอย่างเหมาะสมตามความสามารถและความชำนาญหลักการมีส่วนร่วมควรมีการสนับสนุนนโยบายการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันหลักความเสมอภาคควรมีการสนับสนุนการบริหารงานอย่างเสมอภาคส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีความเสมอภาคในการทำงานและรับผลประโยชน์ร่วมกันหลักความโปร่งใสควรมี ความโปร่งใสในการบริหารงานสามารถตรวจสอบได้ทุกชั้นตอนหลักฉันทามติควรมีมติข้อตกลงร่วมกันอย่างชัดเจนหลัก ประสิทธิภาพควรมีการบริหารงานตามบริบทของโรงเรียนดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดหลัก ประสิทธิภาพควรมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนตามบริบทของโรงเรียนหลักนิติธรรมควรมีกฎกติกาและข้อตกลงที่ชัดเจน หลักการตอบสนองควรมีการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและทันสมัยหลักการรับผิดชอบต่อควรมีการแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่างชัดเจน

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เป็นธรรม ยึด หลักธรรมเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น การมาปฏิบัติหน้าที่ตรงเวลา การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย การมีสัมมาคารวะ การอ่อนน้อมถ่อมตนในการ ปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทนอดกลั้น มีความเมตตากรุณา มีความจริงใจ ในการปฏิบัติ หน้าที่ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีการพัฒนาตนเอง เช่น ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีการพัฒนาตนเองทั้งในด้านมาตริวิชาชีพ จรรยาบรรณ และใน ด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ผู้บริหารยังได้สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชายึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนอดกลั้น เมตตา กรุณา สามัคคี เน้นคุณธรรมและความดีทั้งหลายในการปฏิบัติ หน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุเทพ สุภาจาโร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี. พบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีการแจ้งการใช้จ่ายงบประมาณ ของสถานศึกษาให้บุคลากรและประชาชนทราบและสามารถอธิบายให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง รู้และเข้าใจ เป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงาน โครงการ แผนงาน ส่วนการปฏิบัติงานผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบ การทำงานได้ทุกชั้นตอน มีเกณฑ์ มีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมด้วยความสุจริตและเปิดเผยข้อมูลหรือเผยแพร่ ข่าวสารถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการตามภาระกิจต่าง ๆ ที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชน ชุมชน ได้รับทราบอย่าง

สม่ำเสมอไม่เอื้อประโยชน์กับพวกพ้องมีการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐเป็นไปตามระเบียบกฎกระทรวงมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณแผ่นดินจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ นโยบาย แผนการดำเนินงาน ต่าง ๆ ของสถานศึกษาและประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรในการดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาประจำทุกเดือนและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากร ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุเทพ สุภาจาโร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดสถานศึกษา พบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ และเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของหลักความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในหน้าที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ตรงตามวัตถุประสงค์มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของคณะครูและนักเรียนการให้บริการต่าง ๆ ของสถานศึกษาบริการด้วยความรับผิดชอบและตอบสนองความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงานสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสถานศึกษามีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ยงดี (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราชกุลบำรุง ผลการวิจัยพบว่า 1.ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราชกุลบำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการะรับผิดชอบ และหลักนิติธรรมตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราชกุลบำรุง เมื่อ จำแนกตามตำแหน่งพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญของหลักความคุ้มค่า มีการจัดสรรตำแหน่งบุคลากรโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นนำมาจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้อย่างคุ้มค่า สามารถจัดสรรพื้นที่ของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับงานตามความจำเป็น นอกจากนี้ผู้บริหารยังแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการปฏิบัติงานของครูผู้สอนมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุเทพ สุภาจาโร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. พบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ และเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะทำให้บุคลากรมีความเต็มใจในการปฏิบัติตามระเบียบควบคุมบุคลากรสถานศึกษาด้วยความยุติธรรมปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและนอกจากนี้ผู้บริหารต้องชี้แจงทำความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้กับบุคลากร และนักเรียนเพื่อให้มีการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร และนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริตและเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตเป็นสาธารณะ และควรจัดอบรม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3. ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายที่มีแผนแม่บท มีการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ชัดเจน ถูกต้อง โปร่งใส ง่ายต่อการตรวจสอบ แจ้งการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้บุคลากรและประชาชนทราบเปิดเผยต่อสาธารณะชนด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วมผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสถานศึกษา และให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจน ถูกต้อง และเกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมเปิดใจกว้างในการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกภาคส่วน พร้อมปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และการให้บริการต่าง ๆ กล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองบริการด้วยความจริงใจ ควรมีการทำงานอย่างรวดเร็วไว้วางใจ เอาใจใส่ต่อการทำงานอย่างเต็มที่และกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณในการบริหารให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มากที่สุด และบริหารการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าแรงค้ำให้บุคลากรรู้จักคุณค่าของทรัพยากรและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากที่สุด

บรรณานุกรม

- คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี2562. (2562). การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชั่น. ทราด สำนักงานอุตสาหกรรม.
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พระมหาสุเทพ สุภาจาโร. (2559). การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิชญ ынดี. (2559). ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2562). หลักธรรมาภิบาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ค้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.parliament.go.th>.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. (2562). การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. ค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 จาก www.chumphon.doae.go.th/goodgovern.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการราชการพลเรือน (ก.พ.) พ.ศ. 2546. (ม.ม.ป.). หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. สำนักงาน ก.พ.ร.
- กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ม.ป.). รูปแบบการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนงนาฏ บรรหาร. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.